

Rapport fra møter i IEC og ISO november 2009

IEC/TC 29 Electroacoustics

Møtene ble avholdt i perioden 9.-13. nov. 2009 i Tokyo.

Deltakere fra Norge:

Ole-Herman Bjor, Norsonic

Einar Laukli

WG 10 "Audiometric equipment" (Convenor: Einar Laukli)

Her har vi fått unna en del arbeid, og del 6 og 7 i serien 60645 ble publisert tidligere i år.

Dette gjelder utstyr for OAE og ABR.

På møtet i Tokyo ble revisjonen av del 1 og 4 som begge gjelder rentone-audiometre videreført, og etter tre runder som CD skal den nå utgis som CDV, dvs. et nivå høyere i prosessen. Del 4 (Extended high-frequencies) skal inngå i del 1.

En redaksjonell revisjon av del 2 (utstyr for taleaudiometri) er også under arbeid, og her er en ICD snart klar.

WG 10 har fått spørsmål om å foreta en revisjon av IEC 61669 som gjelder real-ear målinger av høreapparater. Her er det meningen å innføre bruk av talesignalet som nå er beskrevet i den kommende høreapparat-standarden IEC 60118-15 (se nedenfor).

WG 13 "Hearing aids" (Convenor: Gert Ravn, TAL/Delta)

Her arbeides det med to prosjekter, del 13 i 60118-serien, som gjelder EMC, bl.a. fra mobiltelefoner og del 15 i samme serien. Del 13 var på CDV nivå og en del kommentarer ble gjennomgått. Det skal nå klargjøres en FDIS som er siste trinnet før den endelige standard.

Når det gjelder del 15 som omhandler en ny metode for testing av høreapparater, er dette et stort og vanskelig arbeid. Her er innført et talesignal som input, og data skal gis for en rekke (10 stk.) standardiserte audiogram. Det har vært diskutert om en skal tillate bruk av 2 cc kopler (av hensyn til USA), men 711 øresimulator skal foretrekkes.

(711 og 2 cc heter nå for øvrig offisielt 60318-4 og -5 men de gamle enklere begrepene henger igjen!). En 2CD har vært presentert og det skal nå klargjøres en CDV. Dette blir en spennende standard som kanskje ikke vil brukes av enhver høresentral. Det viktige er at et høreapparats ytelser skal karakteriseres på en mest mulig korrekt og relevant måte.

Det diskuteres om en del av de gamle standarder i serien skal utgå når del 15 er klar. Dette gjelder bl.a. del 0.

Det diskuteres også en ny metode for måling av 'open fittings', og her har en dansk gruppe ledet av Ole Dyrhund laget en interessant rapport (kan tilsendes fra undertegnede).

WG 21 "Head and ear simulators" (Convenor Utz Richter, PTB, møtet ledet av Thomas Fedtke, PTB)

Her er hele 60318-serien klar bortsett fra revisjon av 959 (head and torso) som skal klargjøres som del 7 i serien, om det blir enighet om dette. Her er det flere vanskelige spørsmål, og mye diskusjon gjelder egeninteresser fra B&K og Gunnar Rasmussen (GRAS) som står steilt mot hverandre. Den eksisterende 959 beskriver egentlig KEMAR og ikke B&Ks manekin.

Spørsmålet er om en kan utvide fysiske toleranser for å inkludere begge (og andre, eks. HMS fra Head Acoustics). Den endelige løsningen ser ut til å bli at en foretar en enklere

redaksjonell revisjon av 959. Dette betyr at det fortsatt primært blir en beskrivelse av KEMAR, til glede for GRAS og frustrasjon for B&K. Foreløpig er simulatoren kun til bruk for høreapparater (ikke alle typer fungerer på head and torso), og bruk til hodetelefoner generelt, til hørselsvern og telekom. utstyr (telefon-utstyr) er i utgangspunktet ikke aktuelt. Det planlegges andre prosjekter, bl.a. simulator for 'open fittings' (se WG 13), baby simulator, forenklet head and torso og dessuten en redaksjonell revisjon av del 3 (6 cc).

ISO/TC 43 Acoustics

Møtene ble avholdt i Seoul i perioden 16.-20 nov. 2009.

Deltakere fra Norge:

Iiris Turunen-Rindel, Standard Norge

Bo Engdahl, Folkehelse

Truls Gjestland, Sintef

Einar Laukli

WG 1 "Threshold of hearing" (Convenor: Einar Laukli)

Denne arbeidsgruppen har påtatt seg mange prosjekter, de fleste revisjoner av eksisterende standarder. Del 9 i 389-serien (Preferred test conditions) ble publisert tidligere i år.

Hele 8253-serien er under revisjon og nærmer seg fullføring. Det gjelder de tre dokumentene i serien Audiometric test methods. De vil alle sannsynligvis utkomme i ny drakt i 2010.

ISO 1999 (Occupational noise exposure) skal revideres, og her vil sannsynligvis data fra undersøkelsen i Nord-Trøndelag inngå.

Japan har laget en statistisk fremstilling av fordelingen omkring fritt-felt høreterskel (terskelkurven i ISO 226 som er det samme som 389-7). Dette blir en egen standard med betegnelse ISO 28961, altså en ny standard.

ISO 7029 skal revideres (terskler som funksjon av alder), og her vil alder utvides utover nåværende grense på 70 år. Data fra Nord-Trøndelag vil også her tas med i beregningen.

ISO 389-1 som bl.a. gjelder kalibreringsdata for TDH-39 og som vel er den kalibreringsstandard som brukes mest skal revideres. Her skal innføres parallelle verdier for bruk av både akustisk kopler (6 cc eller 60318-3) og ear simulator (60318-1, den tidligere artificial ear – en betegnelse som nå er ute av bruk).

Til slutt er det mindre revisjoner av ISO 226 (likelydskurve) og 389-7 (terskelkurven) der det i hht. nyere data skal foretas en mindre justering av verdiene i likelydskurve (< 1 dB) og der de høyeste frekvensene i 389-7 skal endres med opptil rundt 4 dB.

WG 9 "Method for calculating loudness level" (Convenor: Laura Ann Wilber, USA)

Dette gjelder en revisjon av ISO 532 som nå skal deles i to deler, del 1 for stasjonære signaler og del 2 for signaler med tidsvariasjon. Den første delen er etter mye møysommelig arbeid rel. klar. Her beskrives to metoder, A og B som er basert på arbeider fra hhv. Moore & Glasberg og Zwicker.

Del 2 henger noe etter og et første arbeidsdokument (WD) er ennå ikke klart. Dette arbeidet ble opprinnelig lagt til WG 1 men jeg er glad for at vi fikk opprettet en egen arbeidsgruppe til dette.

Annet i ISO

I SC 1 "Noise" har Norge (undertegnede) som eneste land foreslått å slette en gammel rapport ISO/TR 4870 som gjelder 'speech intelligibility'. Dokumentet er uaktuelt og har foreldede begreper og bl.a. bruk av 'live voice'. Jeg fikk anledning til å forsvare Norges synspunkt, og resultatet ble at saken oversendes til WG 1 for avgjørelse. Dersom WG1 finner at det skal trekkes tilbake, blir dette gjort. Nyere og mer relevante beskrivelser av samme område finnes i ISO 8253-3 som nå revideres.

2009-11-26

Einar Laukli